

Algemene informatie bij Pak je pen en Portfolio

Competentie 2: pedagogisch competent

De leraar primair onderwijs moet de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van de kinderen bevorderen. Hij moet hen helpen een zelfstandig en verantwoordelijk persoon te worden. Dat is de verantwoordelijkheid van de leraar primair onderwijs en om die verantwoordelijkheid waar te kunnen maken moet de leraar pedagogisch competent zijn.

Een leraar die pedagogisch competent is, creëert een veilige leeromgeving in zijn groep en in zijn lessen. Zo'n leraar zorgt ervoor dat de kinderen:

- weten dat ze erbij horen en welkom zijn;
- weten dat ze gewaardeerd worden;
- op een respectvolle manier met elkaar omgaan;
- uitgedaagd worden om verantwoordelijkheid voor elkaar te nemen;
- initiatieven kunnen nemen en zelfstandig kunnen werken.

Indicatoren

Dat de leraar pedagogisch competent is, blijkt uit zijn professionele handelen. Zo ziet hij bijvoorbeeld hoe de kinderen met elkaar omgaan en wat dat voor gevolgen heeft voor het welbevinden van (individuele) kinderen. Hij bespreekt met hen de sfeer in de groep en de omgang met elkaar.

Hij waardeert de inbreng van de kinderen, is nieuwsgierig naar hun ideeën en complimenteert hen regelmatig. Hij stimuleert hen om kritisch na te denken over hun opvattingen en gedrag en om daarover in de groep te communiceren. Hij laat hen zelfstandig werken en samenwerken.

Hij kan van elk kind in zijn groep beschrijven hoe het zich ontwikkelt op fysiek, sociaal-emotioneel en moreel gebied en hoe hij die ontwikkeling probeert te bevorderen. Hij signaleert onmiddellijk als er ontwikkelings- of gedragsproblemen zijn, hij kan beoordelen of en hoe hij die zelf kan aanpakken en weet waar hij eventueel hulp kan vinden in en buiten de school.

Hij kan zijn pedagogische opvattingen verantwoorden en ook hoe hij de groep of individuele kinderen aangepakt heeft. Daarbij maakt hij gebruik van relevante theoretische en methodische inzichten.

Bekwaamheidseis

De leraar primair onderwijs onderschrijft zijn pedagogische verantwoordelijkheid. Hij heeft voldoende pedagogische kennis en vaardigheid om een veilige leeromgeving tot stand te brengen. Voor een hele klas of groep maar ook voor een individuele leerling. En dat op een professionele, planmatige manier.

Om te voldoen aan deze bekwaamheidseis moet de leraar primair onderwijs het volgende doen:

- Hij vormt zich een goed beeld van het sociale klimaat in een groep en van het individuele welbevinden van de kinderen.
- Hij ontwerpt op basis daarvan een plan van aanpak of een benadering om de kinderen te begeleiden naar een veilig en harmonisch leer- en werkklimaat en om hun sociaal-emotionele en morele ontwikkeling te bevorderen.
- Hij voert dat plan van aanpak of die benadering uit.
- Hij evalueert dat plan van aanpak of die benadering en stelt het zonedig bij, voor de hele groep en ook voor individuele kinderen.

Om te voldoen aan deze bekwaamheidseis moet de leraar primair onderwijs deze kennis hebben:

- Hij is vertrouwd met de leefwereld van basisschoolkinderen, hun basisbehoeften, hun verwachtingen, met de culturele bepaaldheid daarvan, en hij weet hoe hij daarmee om kan gaan.
- Hij is bekend met het globale verloop van de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van basisschoolkinderen, met de problemen die zich daarbij voor kunnen doen en hij weet hoe hij daarmee om kan gaan.
- Hij is bekend met ontwikkelings- en opvoedingstheorieën van het jonge en oudere kind, hij is vertrouwd met verschillende opvoedingspraktijken en met de culturele bepaaldheid daarvan; dit alles met name in hun consequenties voor het onderwijs en voor zijn doen en laten als leraar.

Vakgebied schrijven

Voor het vakgebied schrijven/handschriftontwikkeling betekent dit:

- dat jij tijdens schrijfactiviteiten, zowel op groeps- als op individueel niveau, de leerlingen op een zodanige manier kunt begeleiden dat er sprake is van een veilig en harmonisch leer- en werkklimaat;
- dat jij in staat bent om tijdens schrijfactiviteiten te zien welke leerlingen een extra steuntje in de rug nodig hebben en hiermee op een pedagogisch verantwoorde manier mee omgaat zodat jouw handelen bijdraagt aan het competentiegevoel van het kind;
- dat jij in je schrijflessen op een verantwoorde manier rekening houdt met de (inter)culturele achtergronden van je leerlingen en hiernaar respectvol handelt;
- dat jij tijdens je schrijfactiviteiten voor kinderen met sociaal-emotionele problematieken een op hen gericht begeleidingsprogramma kunt ontwerpen, dat erop gericht is de leerlingen te ondersteunen en te begeleiden in hun (motorische) ontwikkeling en gedragsregulering en indien gewenst dit programma kunt aanpassen.